

Obsah

Předmluva	11
1. Úvod (<i>Petr Křišťuf – Jan Turek</i>)	13
2. Společnost a kulturní změny na konci 5. tis př. Kr. ve střední Evropě (<i>Jan Turek – Petr Křišťuf</i>)	15
2.1. Hospodářské inovace	15
2.2. Metalurgie mědi	17
2.3. Přílohové zemědělství a počátek orby	19
2.4. Keramický komplex	23
2.5. Vůz, potah a kolo	23
2.6. Demografie středoevropských eneolitických komunit	24
2.7. Rozvoj společenských vztahů	25
3. Počátek eneolitu v Čechách (<i>Petr Křišťuf</i>)	27
3.1. Kultury časného eneolitu v Čechách	28
3.1.1. Jordanovská kultura a skupina Střešovice	28
3.1.2. Michelsberská kultura	34
3.1.3. Schussenriedská kultura	38
3.1.4. Münchshöfenská kultura	39
3.1.5. Časná fáze kultury nálevkovitých pohárů	42
3.2. Historie poznání časného eneolitu v Čechách	43
3.2.1. Jordanovská kultura	44
3.2.2. Michelsberská kultura	46
3.2.3. Schussenriedská kultura	53
3.3. Chronologie časného eneolitu	54
3.3.1. Absolutní chronologie	73

4. Posvátno a rituály časného eneolitu (Petr Křišťuf – Jan Turek)	80
4.1. Pohřební rituály a vztah k předkům (Petr Křišťuf)	82
4.1.1. Pohřby jordanovské kultury	83
4.1.2. Pohřby michelsberské kultury	86
4.1.3. Změny pohřebního ritu v časném eneolitu	88
4.1.4. Vznik a účel budování mohyl (Petr Křišťuf – Jan Turek)	94
4.2. Slavnosti a ceremoniální pití (Petr Křišťuf – Jan Turek)	120
4.2.1. Alkohol v eneolitu	125
4.2.2. Velikost tulipánovitých pohárů	127
4.3. Zvířecí symbolika a “kult býka” (Jan Turek)	132
4.3.1. Symbolika bucrania	134
4.4. Eneolitické válečnictví (Jan Turek – Petr Křišťuf)	137
4.4.1. Ceremoniální válečnictví a první specializované zbraně	138
5. Časné eneolitická ohrazení	143
5.1. Vývoj a variabilita (Petr Křišťuf – Jan Turek)	143
5.2. Časné eneolitické ohrazené polohy ve střeoevropském kontextu (Petr Křišťuf)	149
5.3. Michelsberská ohrazení v Německu (Petr Křišťuf)	150
5.3.1. Formální a prostorové vlastnosti ohrazených poloh	159
5.3.2. Nadkomunitní účel ohrazených areálů	161
5.4. Časné eneolitická ohrazení v Čechách	163
5.4.1. Vrbno (Petr Křišťuf – Ladislav Rytíř – Klement Rejšek – Valerie Vranová) ..	164
5.4.2. Kly (Petr Křišťuf – Ondřej Švejcar – Klement Rejšek – Valerie Vranová) ...	174
5.4.3. Chleby (Petr Křišťuf – Ondřej Švejcar)	193
5.4.4. Jenštejn (Ondřej Švejcar)	214
5.4.5. Vliněves (Petr Křišťuf)	217
5.4.6. Trubín (Petr Křišťuf)	221

5.5. Příkopová ohrazení z počátku eneolitu v Čechách: svědectví dálkového archeologického průzkumu (Matin Gojda)	223
5.5.1. Vymezení role dálkového průzkumu v procesu identifikace pravěkých ohrazení	225
5.5.2. Základní metodické nástroje aktivního (přímého) odhalování a dokumentace areálů ohrazených příkopy a palisádami	228
5.5.3. Využití dat dálkového průzkumu Země pořizovaných primárně pro jiné než archeologické účely a jejich dostupnost na internetových mapových portálech	234
5.5.4. Propojení dat leteckého průzkumu s dalšími nedestruktivní postupy a s plošně omezeným zjišťovacím odkryvem příkopových ohrazení	234
5.5.5. Dosavadní průběh a výsledky letecko-archeologického průzkumu areálů ohrazených příkopy z počátku eneolitu v Čechách	235
5.5.6. Přínos letecké prospekce k poznání časně eneolitických ohrazení	260
5.6. Účel ohrazení (Petr Křišťuf)	261
6. Závěr (Petr Křišťuf – Jan Turek)	279
7. Summary	285
8. Použitá literatura	323